

1932. számú rendeletét (megjelent a Budapesti Közlöny március 18-iki számában), amelyben a miniszter rámutat a korábbi rendeletek alkalmazása során kialakult helytelen értelmezésre, hogy az iparhatóságok „partie áruk, alkalmi áruk, occasio” és egyéb hasonló címeken iparigazolványt adtak. A rendelet teljesen tisztult jogi felfogással mutat arra, hogy az ily megjelölések nem az üzletkörére, hanem az árusítás módjára vonatkoznak, amely módszertintí eljárásra nem a rendes iparigazolvány, hanem az e célra előírt külön engedély szerzendő be. Ennélfogva a kiadott iparigazolványok visszaadandók és a jövőben ily célra iparigazolvány ki nem adható. A rendelet a jövőre utját fogja állani annak, hogy bárki hatósági akaratlan támogatással a verseny oly eszközéhez nyuljon, amely ugyan eltiltva nincs, de amelynek megszerzése mégis csak külön feltételekhez van kötve, amely feltételek nélkül az ily egyébként el nem tiltott árusítás meg nem engedett versenyeszköz. A rendeletről üdvös hatások várhatók.

A zöldhitelrendeletek. Az 1931 : XXVI. tc. 2. §-ban adott felhatalmazásnak köszönhető, hogy a privilegium mint jogforrás ismét polgárjogot nyert magánjogunkban.

A kiváltságok a 1560—1932. M. E. sz. alap és a 1790—1932. M. E. sz. pótrendeletek értelmében abban állanak, hogy meghatározott személyek bizonyos követeléseire sem az ingatlan végrehajtási árverés, ill. zárlat elhalasztása helyt nem foghat, sem a földteherrendezési törvény árverési korlátozásai nem terjednek ki.

Amennyire helyeseljük, hogy a korunkat minden igénybevehető finansialis és jogi eszközzel siessen a szörnyű válsággal küzdő mezőgazdaságunk segítségére, annyira elítéljük, hogy ezt privilegialis szempontok által vezéreltetve teszi. A kiváltságos személyek *a)* a P. K. kötelékébe tartozó pénzüintézetek, és az O. K. A., ill. ennek tagszövetkezetei *b)* mezőgazdasági termények vételével üzletszerűen foglalkozó bejegyzett kereskedők. Mindkét hitelezői csoport követeléseit más-más természetűek; az *a)* csoport tagjai csak a kölcsönkövetelések, a *b)* csoport tagjai pedig az 1932. évi termésre adott vételárelőleg és vele kapcsolatos mellékszolgáltatások behajtása tekintetében részesülnek a fenti kedvezményben. Amde mindkét kategóriájú követelések csak azon feltétel alatt, ha a kölcsönt, illetve előlegeket valóságos készpénzben nyújtották. Szerintünk gazdaságilag nincs különbség abban, ha a hitelező valóságos készpénzt ad avagy hitelt nyújt (pl. a gazda helyett fizet) s azért jelentékenyen gyakorlatibb kikötésnek tartottuk volna, hogy a hitelező tartozik a rendes kereskedő gondosságával meg-

győződni arról, hogy a gazdának adott pénze valóban termelési célokra fordítottatik.

Egyik hitelezői csoport követeléseai sincsenek törvényes zálogjoggal biztosítva, mint a cukorgyári vállalatok hasonló természetű követeléseai az 1800—1932. M. E. sz. rendelet értelmében. A fenti rendeletek kifejezetten hangsúlyozzák, hogy nem érintik a követelések kielégítési rangsorát, tehát a kivettség ellenére fennmarad a prior tempore, potior jure elve.

A b) csoportbeli hitelezők követeléseinek érvényesítését nagyon megnehezíti a rendelet azon követelménye, hogy a községi elöljáróság a kötlevélen tartozik igazolni az adós termőföldjének nagyságát, különben a kedvezmény nem vehető igénybe.

A rendelet pontosan meghatározza: mi értendő a „termelési szerződés” terminus technikus alatt s egyúttal felfüggeszti az ú. n. gabonatörvénynek (1930 : XXII. tc.) sokat támadott 37. §-át, amely a termésnek előre eladása esetén magánjogunk alapvető elveinek teljes félretételével az árváltozás minden rizikóját a vevőre hártotta. Sajnos a rendelet nem az összes gabonaneműek, hanem csak a kender, len és kerti veteménymagvak tekintetében felfüggeszti fel a törvényt.

A pótrendelet 3. §-a ezzel megtette az első lépést az 1930 : XXII. tc. hatályonkívül helyezése iránt, azért e rendelkezésekben — a privilegiumok ellenére — némi ígéretet látunk a szabad gabonakereskedelem helyreállítására.

Ifj. Dr Nagy Dezső.

JOGGYAKORLAT.

Az értelmezés, mint a perújítás alapja. A Kuria két — időbelileg közelálló időpontokban — határozatot hozott, amelyek közül az egyik az értelmezést a perújítás alapjául elfogadta, a másik a perújítást megtagadta. A két határozat még sem ellent mondó, még az elvi kérdésben sem. A P. VI. 1992/1930. sz. határozat a felülvizsgálatot elutasította azzal, hogy az alapper elbírálásánál a bíróság az alapulfekvő szerződés értelmezése kérdésében állást foglalt és a jogi állásfoglalás perújítással meg nem támadható. A Kuria P. III. 2775/1931. sz. ítéletével az ítéletábla ítéletét megváltoztatva a perújítási kérelemnek helyt adott és a kérelem folytán az alapperbeli ítéletet is megváltoztatta. Az alapper a végrendelet értelmezésén mulott, nevezetesen, hogy az örökhatyó egyik rendelkezése helyettes